

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: <i>Speciális elméleti ismeretek - Cirkusz Design Művészet</i>				
A kurzus oktatója, elérhetősége: Antalóczy Tímea, PhD e-mail cím: antaloczy@q.mome.hu				
Technikus: Tóta András (MOME)				
Kód: B-AE-502-E	Tantervi hely: ES BA Hely/időpont: B103 + NCK Csüt.: 16.40-19.30	Javasolt félév: 1-4	Kredit: 5	Tanóraszám: 4 Egyéni hallgatói munkaóra: 6
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): KFI kurzus elméleti előkészítése				
<p>A tantárgy célja a cirkusz, művészet, design és tudomány összefüggéseinek feltárása, továbbá aktuális elméleti diskurzusokba való bekapcsolódás lehetőségeinek keresése. További cél, hogy a hallgatók egy speciális terepen, a cirkusz világában zajló események vizsgálata során megismerjék a művészet- és designelmélet, illetve társadalomtudományi határterületeinek (szociológia, pszichológia, antropológia, néprajz, etnográfia, etológia, muzeológia) jellegadó irányait, fogalmait és kutatási módszereit, és ezeket alkalmazni is tudják a saját szakterületükön. A cirkusz történetének, társadalmi funkcióinak, kulturális/művészeti életének vizsgálata, az ott működő vagy éppen tervezés alatt álló művészeti projectek elméleti és gyakorlati hátterének megismerése, lehetséges tovább- illetve újragondolása. Mindez tervező kollégáim (Császár Adrienn, Kocsi Olga, Lublós Zoltán, Szirtes János, Tarr Kálmán, Turcsány Villó, Tóta András) illetve egy-egy téma külső szakértőjének (Dudás Viktor, Fábrián László) bevonásával, közreműködésével válik kivitelezhetővé. Az egyes témák köré épülő workshop alkalmak során ex-katedra előadások, órai feladatok, terepmunka, és hallgatói prezentációk váltakoznak. Cél, hogy a cirkusz világára komponált elméleti/alkotói ötletek, a kiírásban szereplő feltételekhez, témákhoz kapcsolódva valósuljanak meg, azaz a hallgatók a cirkusz világát, szellemiségét, hagyományait alaposan megismerve készítsék el koncepcióikat. A Nemzeti Cirkuszművészeti Központban dolgozó, a cirkusz világát jól ismerő és értő szakemberek (Fekete Péter, Joó Emese, Szonday Szandra, Petró Eszter) előadásai vagy a velük folytatott beszélgetések, során az egyes projektcélok és a várt eredmények meghatározása, a megvalósításhoz szükséges (ez esetben leginkább szociológiai) módszertan elsajátítása, gyakorlása. A kurzus során a tantermi szemináriumok mellett szükségszerű egyéni, illetve csoportos félévközi, a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ intézményeiben és esetlegesen az utazó cirkuszok közegében végzett terepmunka, előre megbeszélte szempontok szerint. Az ennek során szerzett tapasztalatok egy KFI kurzus előzményének/előkészítésének is tekinthetőek.</p>				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetencia)				
TUDÁS: Érti a szűkebb szakterületén kívüli vagy szélesebb összefüggéseket, felvetéseket, megközelítéseket. Ismer szakterületén túli vagy szélesebb problémavilágokat, megközelítéseket, megoldásmódokat.				
KÉPESSÉG: Szakterületén túli vagy szélesebb gondolkörökben tájékozódik. Kommunikál szakterületén túli vagy szélesebb gondolkodásmóddal rendelkezőkkel.				
ATTITÚD: Nyitott saját szakterülete határainak átlépésére. Törekszik más területeken történő tájékozódásra, ismeretszerzésre.				
AUTONÓMIA ÉS FELELŐSSÉGVÁLLALÁS: Önállóan tájékozódik szakterületén túli ismeretekről. Szakmai támogatás mellett, együttműködik más gondolkörök képviselőivel.				
<p>A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: A cirkusz kultúrtörténetének rövid áttekintése, a cirkusz régi/új megjelenési formáinak, műfajainak, változó társadalmi szerepének, kommunikációjának vizsgálata. Részletes program I. alább. Részletes szakmai tematika/leírás/brief 13 hétre lebontva (a témák sorrendje változhat a szemináriumi diskurzus tükrében). A Hallgatói témák, koncepciók egyeztetése folyamatosan zajlik.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. február 23. Cirkusz Design Művészet 2. február 30. Cirkusztörténet: Műfajok, Terek, Előadó/művészek, Karakterek, zsanerek 3. március 2. Előadás a Fővárosi Nagycirkuszban 4. március 9. Cirkusz és művészet 5. március 16. Állatokról és emberekről. Szelídidomítás. 6. március 23. Cirkusz – Múzeum – Pedagógia. 7. március 30. Alkalmazott művészet a cirkuszban: arculat, kiadványok, látványelemek, effektek 8. április 6. Előadás az Fővárosi nagycirkuszban 9. április 13. Rendhagyó irodalom órák a cirkuszban 10. április 20. A cirkusz közönsége és közössége. 11. április 27. A tradicionális és új cirkusz helye a világban 12. május 4. Cirkusz a filmben 13. május 11. Záró Prezentációk 				

<p>Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai: A hallgatók a kurzus előadásai mellett egyénileg és kiscsoportokban dolgoznak, kutatnak, projectfeladatokat teljesítenek. A féléves projectfeladat az egyéni és csoportos tevékenység folyamatos dokumentálása (jegyzetek, fotók, videó), az eredmények (projectötletek) félév végi prezentálása. Szemináriumi dolgozat leadása és/vagy prezentálása a félév során egy választott témakörből, ajánlott és gyűjtött irodalmak alapján. A tanulás környezete: tanterem (MOME – B103) és külső helyszínek (Nemzeti Cirkuszművészeti Központ intézményeiben és esetlegesen az utazó cirkuszok közegében végzett terepmunka).</p>
<p>Értékelés - Az értékelés szempontjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jelenlét (max. 3 hiányzás lehetséges) - aktív részvétel az órákon - feladatok megvalósítása (tartalom) és a bemutatás módja - év végi feladat megvalósítása (tartalom) és a bemutatás módja
<p>Az érdemjegy kiszámítása</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktív részvétel az órákon (30%) - feladatok (30%) - év végi feladat teljesítése (40%)
<p>Ajánlott irodalom</p> <p>Babbie, E. (1998): A társadalomtudományi kutatás alapjai. Budapest, 1998. Balassi Kiadó.</p> <p>Bálint Lajos: Színészek, táncosok, artisták Gondolat Budapest 1983</p> <p>Berger, J. (1990): Miért nézzük meg az állatokat? Jel-Kép 2.</p> <p>Bourdieu, P. (1998): Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In Lengyel Gy. – Szántó Z. (szerk.): Tőkefajták: A társadalmi és kulturális erőforrások szociológiája. Budapest, Aula Kiadó, 155-177.</p> <p>Cirkuszépületek Európában. Cirkuszművészeti és cirkuszépület történeti tanulmányok, esszék, előadások. Színháztudományi Szemle 45. 2022/02.</p> <p>Csányi Vilmos (1999): Az emberi természet. Humánológia. Budapest, Vincze Kiadó.</p> <p>Csibra Zsuzsanna: A színház- és a cirkusz-motivum a XX. századi magyar költészetben. Budapest, 1998 ELTE Magyar Irodalomtörténeti Intézet</p> <p>Descartes, R. (1637,1993) Értekezés a módszerről. 5. rész http://mek.niif.hu/01300/01321/01321.htm</p> <p>Fekete Péter (2022): Cirkuszi utak a 21. században. In: Magyar Kultúra, Álom, 2022/1. 90-91.</p> <p>Joó Emese (2020): Múzeum a cirkuszban, cirkusz a múzeumban. In: múzeumcafé 79. Pop – kultúra és tömeg. 2020/5. szeptember-október 118-129.</p> <p>Joó Emese (2022): Produkció! A porondon a cirkuszmúzeum In: Magyar Kultúra, Álom, 2022/1. 92-97.</p> <p>Karinthy Frigyes A cirkusz. http://www.mek.iif.hu/porta/szint/human/szepirod/magyar/karinthy/cirkusz/cirkusz.htm</p> <p>Könyöt David (2022): A nevetésnek nincs színe, vallása, neme, egyszerűen csak jó. In: Magyar Kultúra, Álom, 2022/1. 98-103.</p> <p>Lakos Anna (2002) Az új cirkusz felé: Színház és cirkusz kölcsönhatásának aspektusai, Színháztudományi Szemle. 34. 2002/155-169.</p> <p>Moholy-Nagy László (1978): Színház, cirkusz, varieté. In: A Bauhaus színháza. szerk.: Kocsis Róza. Bp.: Corvina</p> <p>Szonday Szandra (2022): Több mint verseny – inspiráció. A cirkuszfesztiválok szerepéről. In: Magyar Kultúra, Álom, 2022/1. 108-112.</p> <p>Tónagy Péter (szerk.) (2007): Cirkuszkutatás 2006-2007. Budapest, Jászöveg., uő. Cirkuszkutatás 2008-2009 (2009).</p> <p>Voigt Vilmos (2006): Magyar cirkusztörténet. Iskolakultúra 2006/9.</p> <p>További hasznos felületek/kiadványok</p> <p>Cirkopédia – a manézs művészete https://circuschool.hu/cirkopedia/</p> <p>Circus Flow. Kortárs művészeti tárlat, kiállítási katalógus, 2021.</p> <p>Filmek Mi ez a cirkusz? (2017), Adj vizet az elefántnak! (2011), A cirkusz világa (1964), Trapéz (1956), Fehér tenyér (2005), Aglaja (2012), Országúton (1954), Pillangó cirkusz (2009), stb.</p>
<p>Egyéb információk:</p>
<p>Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:</p>
<p>Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: Kapcsolatfelvétel: az antaloczy@q.mome.hu vagy +36 20 973 0002, konzultáció előre egyeztetett időpontban.</p>